

AGROERDÉSZETI RENDSZER: SZÁNTÓFÖLDI AGROERDÉSZET LEGELTETETT FÁS RENDSZER

Alapítás éve	2009
Specializáció	Szántóföldi növénytermesztés (gabona, repce, burgonya, cukorrépa és takarmánynövények), gyümölcsösök, dámszarvas-, muflon-, juh-, kecske- és marhatenyésztés
Gazdaság területe	39 ha
Foglalkoztatottak száma	A gazda, családja és idénymunkások
Agroerdészeti módszerek bevezetése	2012
Helyszín	Jakartovice 96, 747 53, Opava

A Jiří Michalisko gazdasága 39 hektáros területet foglal magában, amelyen növény- és állattenyésztés is folyik. Jiří 2009-ben kezdett muflon- és dámvadtenyésztéssel foglalkozni, és fokozatosan bővítette gazdaságát mind területileg, mind új tevékenységek – növénytermesztés, más állatfajok tartása – bevezetésével. Agroerdészeti tevékenységét a professzionális vadtenyésztéssel egyidőben kezdte. Ezt követően a házi haszonállatok legelőit is fásítani kezdte. Jiří hamarosan rájött, hogy az általa kezelt termőföldek is védelmet igényelnek, ezért az egyes parcellák közé fasorokat kezdett telepíteni, a szélükön pedig teret hagyott a természetes beerdősülésnek.

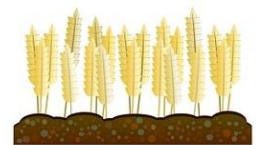
Jiří szenvedélyes vadász, ezért döntött úgy, hogy egy különleges dám- és muflontenyészetet létesít az erdő szélén, egy kisebb füves területen. Itt fokozatosan fákat kezdett ültetni, hogy árnyékot biztosítson a vadállomány számára. Jiří nyilvántartásba vetette magát gazdálkodóként, nagyobb földterületen kezdett gazdálkodni, így végül a korábbi hobija vált a fő hivatásává. Takarmányt kezdett termeszteni az állatai számára, és másfajta állatok tenyésztésébe is belekezdett.

Jiří már az első állatait (muflonok és dámszarvasok) is agroerdészeti rendszerben kezdte tenyészteni, bár abban az időben még nem volt tudomása róla, hogy ezt így nevezik. Észrevette, hogy az állatok a nagyobb fák alatt keresnek menedéket, ezért úgy döntött, hogy több fát ültet a terület szélére és a legelőre is az állatok jólétének javítása érdekében. Ezt a fásítási tevékenységet később kiterjesztette a szántóra is, ahol fasorokat ültetett, és a terület szélén teret hagyott a természetes beerdősülés számára.

Jiří az agroerdészeti rendszerek bevezetésével és a termelés diverzifikációjával nagyobb hozamot szeretne elérni. Ezen kívül azt is reméli, hogy az agroerdészet segítségével javíthatja termékei minőségét, védelmet nyújthat földjeinek az időjárási szélsőségekkel szemben, és a lehulló lomb segítségével növelheti a talaj szervesanyag-tartalmát. Arra is számít, hogy később az árnyékot adó fák gyümölcsét és faanyagát is értékesíteni tudja. Jiří számára nagyon fontos, hogy az agroerdészeti rendszer által biztosított stabil tájszerkezetet alakítson ki, mivel ő maga is itt él, a későbbiekben pedig utódainak szeretné mindezt továbbadni.

- Jiří gazdaságában a legelő fásítása jobb fűszerkezet elérését tette lehetővé. Az állatok most már könnyebben találnak árnyékot a fák alatt, így nem egyetlen helyen tömörítik erősen a talajt, ami csökkenti a lejtős területek vízerózióját.
- Jiří azt is észrevette, hogy ha a szántó kap egy kis árnyalást, a gabona nem dobja el a kalászt, a takarmányrépa levelei pedig nem száradnak el, aminek következtében az agroerdészeti rendszerben magasabb terméshozam volt elérhető.
- Jiří a 2019-es évi betakarításakor nagyobb terméshozamot és olajtartalmat ért el a repce esetében az agroerdészeti területen.

Jiří mindig is szerette a természetet, és ifjúkorától kezdve vadász volt. Amikor úgy határozott, hogy szarvastenyésztésbe kezd, fontos volt számára az állatok jóléte. A legelőkön lévő fák árnyékot és takarmányt biztosítottak a vad számára. Jiřínek megtetszett ez a gazdálkodási típus, így amikor kibővítette gazdaságát háziállatok tenyésztésével és növénytermesztéssel, akkor szerette volna ezt újabb fásításokkal egybekötni. Először a Cseh Agroerdészeti Szövetség facebook-oldalát olvasva jött rá, hogy agroerdészeti módszerrel gazdálkodik. Az oldalon hasznos információkat szerzett, és innen értesült az első agroerdészeti szemináriumról. Az agroerdészeti gazdálkodásért nem kapott támogatást, épp ellenkezőleg, az LPIS-ben (mezőgazdasági földterületek nyilvántartási rendszere) földjeinek egy részét kivonták a mezőgazdasági művelés alól, így elvesztette a mezőgazdasági gazdálkodáshoz nyújtott támogatások egy részét.

Jiří minimális mezőgazdasági végzettséggel rendelkezik, és részt vett „A fenntartható fatermesztés lehetőségei és jövője a mezőgazdasági területeken” című szemináriumon, valamint 2019-ben a Prágában tartott Agroerdészeti Konferencián.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁRA ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

A szántóföldi parcellák határvonalára éger, hegyi juhar, közönséges dió és feketefenyő sorokat ültettek 1–2 m-es tőtávolsággal. A szélnek kitett helyekre örökzöldeket ültettek több sorban, 80x80 cm-es kötésben. Ezekben a telepítésekben a tőszámot a későbbiekben csökkentették.

Másfajta telepítésre került sor a köves lejtőkön és patakpartokon, ahol egymástól nagyobb távolságra alma- és szilvafákat ültettek. Az ültetési anyag a közeli természetes újulatból származott, vagy közvetlenül a farmon termett. Jiřínek jó tapasztalatai voltak az almalé-készítés után visszamaradó almatörköly felszántott talajba való szétszórásával (kultivátorozás után). A magok jó megeredést mutattak, Jiří pedig két év elteltével átültette az almacemetéket a szegélyekbe és más olyan helyekre, amelyek beültetésre vártak.

VESZÉLYEK/PROBLÉMÁK

- A legnagyobb problémát a cseh támogatáspolitikát és általában a cseh mezőgazdasági jogszabályok jelentik, amelyek nem támogatják az agroerdészeti rendszereket.
- A másik nagy problémát a vadkár jelenti. Az elültetett fákat védeni kell. Jiří hálós kerítés és karó kombinációját ajánlja, amely megtartja a hálót, és megakadályozza, hogy azt a vaddisznók felemeljék.
- A gyümölcsfák termésének gazdasági értékét mindeddig nem tudták megmérni, mivel azok még nem fordultak termőre.

Jiří fokozatosan bővítette a gazdaságát a vadtenyésztéstől (dámvad, muflon) a komplex gazdálkodásig, amely kombinálja a növény-, fa- és állattenyésztést. Gazdálkodásába folyamatosan igyekezett beépíteni az agroerdészeti rendszereket, ebben fő motivációja a talaj védelme volt, valamint olyan változatos táj létrehozása, amelyet szívesen örökítene tovább a jövő nemzedékeknek. A gazdaság példájából kitűnik, hogy az agroerdészeti rendszereket fokozatosan is be lehet vezetni, és az ültetések az egyes mezőgazdasági termelők készségei és tapasztalata alapján lehet végrehajtani. A legelőkön és szántókon az agroerdőgazdálkodás fokozatos bevezetésével lehetősége van saját kísérletekből és hibáiból tanulva fejlődni az évek során.

JÖVŐBENI TERVEK

Jiří a jövőben növelni szeretné az agroerdészeti módszerekkel művelt területének nagyságát. Szántóterületének egy részén fás sávok köztesművelés bevezetését tervezi – egy szintvonal mentén fasorok ültetésével, melyek távolsága lehetővé teszi a hagyományos mezőgazdasági gépekkel történő művelést.

ZÁRÓ AJÁNLÁS

Jiří úgy véli, hogy az agroerdészeti gazdálkodásnak van értelme, mivel a mezőgazdasági termelésből származó jövedelmen kívül fa- és gyümölcsstermelésből származó jövedelmet is hoz, és számos környezeti előnnyel is jár.

A gazdálkodó ajánlása :

„Folyamatosan tanulok és mindig újabb dolgokat fedezek fel.“

KULCSSZAVAK

Gyümölcsös, dámszarvas, muflon, juh, kecske, húsmarha, szántóföldi növénytermesztés, soros ültetés, magvetés, jólét

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

